

Czwartek, 14 września 2017 r.

P8_TA(2017)0349

Gabon: represje wobec opozycji

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 września 2017 r. w sprawie Gabonu: represje wobec opozycji (2017/2830(RSP))

(2018/C 337/14)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Gabonu, w szczególności rezolucję z dnia 2 lutego 2017 r. w sprawie kryzysu praworządności w Demokratycznej Republice Konga i w Gabonie ⁽¹⁾,
 - uwzględniając wspólne oświadczenie wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz komisarza do spraw współpracy międzynarodowej i rozwoju Nevena Mimicy wydane w dniu 24 września 2016 r. w następstwie ogłoszenia przez gaboński Trybunał Konstytucyjny oficjalnych wyników wyborów prezydenckich z 2016 r.,
 - uwzględniając komunikat prasowy wydany przez Unię Afrykańską dnia 1 września 2016 r., potępiający akty przemocy i wzywający do pokojowego rozwiązania konfliktu powyborczego w Gabonie,
 - uwzględniając konkluzje Rady z czerwca 2017 r. w sprawie nadania nowego impulsu partnerstwu Afryka–UE,
 - uwzględniając wspólne oświadczenie w sprawie Gabonu wydane dnia 11 września 2016 r. przez rzeczników wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Federiki Mogherini i komisarza do spraw współpracy międzynarodowej i rozwoju Nevena Mimicy,
 - uwzględniając oświadczenie UE przedstawione w dniu 9 marca 2017 r. na 34. posiedzeniu Rady Praw Człowieka ONZ, w ramach punktu 2 interaktywnego dialogu z Wysokim Komisarzem,
 - uwzględniając rezolucję 359(LIX) 2016 Afrykańskiej Komisji Praw Człowieka i Ludów z dnia 4 listopada 2016 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw człowieka w Republice Gabońskiej,
 - uwzględniając konstytucję Gabonu,
 - uwzględniając zmienioną umowę o partnerstwie z Kotonu,
 - uwzględniając Afrykańską kartę praw człowieka i ludów z czerwca 1981 r.,
 - uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych z grudnia 1966 r.,
 - uwzględniając sprawozdanie końcowe misji obserwacji wyborów z ramienia UE,
 - uwzględniając Afrykańską kartę na rzecz demokracji, wyborów i dobrych rządów,
 - uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że po wyborach prezydenckich przeprowadzonych w Gabonie w sierpniu 2016 r. podnoszono zarzuty manipulowania wynikami; mając na uwadze, że kilka dni po wyborach budynek parlamentu został podpalony, kilku demonstrantów poniosło śmierć, a setki osób aresztowano; mając na uwadze, że choć sytuacja w zakresie bezpieczeństwa została w dużej mierze ustabilizowana, napięcie polityczne i społeczne utrzymuje się na wysokim poziomie w całym kraju, co dodatkowo potęguje złą sytuacja gospodarcza;
- B. mając na uwadze, że jedną z cech charakteryzujących demokrację jest poszanowanie konstytucji będącej podstawą ustroju państwa, jego instytucji oraz porządku prawnego; mając na uwadze, że pokojowe, wiarygodne i przejrzyste wybory w Gabonie przyczyniłyby się w znacznym stopniu do stawienia czoła wyzwaniom związanym z postępowaniem demokratycznym i zmianą władzy, przed którymi stoi region Afryki Środkowej; mając na uwadze, że wybory parlamentarne w Gabonie, pierwotnie zaplanowane na grudzień 2016 r., zostały dwukrotnie odroczone do kwietnia 2018 r., wykraczając poza termin przewidziany w konstytucji;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0017.

Czwartek, 14 września 2017 r.

- C. mając na uwadze, że według informacji podanych przez szereg organizacji międzynarodowych i pozarządowych od tamtego czasu, a zwłaszcza w czasie aktów przemocy po wyborach w sierpniu 2016 r., w Gabonie dochodziło do aresztowań, zabójstw i wymuszonych zaginięć; mając na uwadze, że w Gabonie zaobserwowano wzrost przemocy politycznej, zwłaszcza w stolicy, Libreville, gdzie według doniesień zaatakowano wiele domów należących do członków opozycji politycznej;
- D. mając na uwadze, że władze podjęły zdecydowane kroki wobec członków opozycji i organizacji społeczeństwa obywatelskiego sprzeciwiających się obecnej władzy; mając na uwadze, że ugrupowania obrońców praw człowieka stale informują o pogarszaniu się sytuacji w zakresie praw człowieka oraz wolności słowa i zgromadzeń, w tym o nadużywaniu siły wobec pokojowych demonstrantów, niesłusznych aresztowaniach i zatrzymaniach oraz motywowanych politycznie procesach;
- E. mając na uwadze, że według licznych doniesień sprzed wyborów w 2016 r. oraz po ich zakończeniu reżim Alego Bongo jest związany z takimi naruszeniami praw człowieka, jak arbitralne aresztowania i długotrwałe przetrzymywanie w nieludzkich warunkach, tortury, egzekucje pozasądowe i wymuszone zaginięcia ludności cywilnej i dziennikarzy, którzy wyrazili sprzeciw wobec reżimu Bongo lub jego ponownego wyboru;
- F. mając na uwadze, że Gabon jest stroną Międzynarodowej konwencji o ochronie wszystkich osób przed wymuszonym zaginięciem, jest w trakcie wdrażania jej przepisów do prawa krajowego oraz ma obowiązek udostępniania Organizacji Narodów Zjednoczonych informacji dotyczących postępów poczynionych od czasu ratyfikacji tej konwencji w 2011 r. oraz wydarzeń, do których doszło po wyborach w 2016 r.; mając na uwadze, że Komitet ONZ ds. Wymuszonych Zaginięć rozpatruje obecnie sprawozdanie Gabonu i analizuje postępy we wdrażaniu tych przepisów;
- G. mając na uwadze, że prezydent Ali Bongo w ramach wysiłków mających na celu rozwiązanie kryzysu wywołanego jego ponownym wyborem rozpoczął „narodowy dialog”, w którym według premiera Emmanuela Issoze Ngondeta uczestniczyli przedstawiciele 1 200 ugrupowań społeczeństwa obywatelskiego oraz około 50 partii politycznych; mając na uwadze, że rozmowy te zostały zbojkotowane przez Jeana Pinga i innych głównych liderów opozycji;
- H. mając na uwadze, że w dniu 18 sierpnia 2017 r. kandydat na prezydenta Jean Ping wystosował apel do mieszkańców Gabonu o „nieposłuszeństwo obywatelskie” i wezwał prezydenta do dymisji;
- I. mając na uwadze, że w ostatnich tygodniach zatrzymano dziesiątki osób przy okazji pokojowych, niedozwolonych demonstracji poparcia dla Jeana Pinga, a wiele z tych osób nadal przebywa w więzieniu;
- J. mając na uwadze, że w dniu 2 września 2017 r. lider opozycji politycznej i były kandydat na prezydenta Jean Ping wraz z ponad dwudziestoma przywódcami partii opozycyjnych zostali pozbawieni możliwości opuszczenia kraju bez uprzedniego powiadomienia o tym ograniczeniu i przy braku publikacji jakiegokolwiek wykazu osób objętych tym zakazem; mając na uwadze, że środek ten został zniesiony w dniu 8 września 2017 r.;
- K. mając na uwadze, że rząd zakazał przeciwnikom politycznym kwestionującym zwycięstwo Alego Bongo zabierania głosu w mediach publicznych i prywatnych;
- L. mając na uwadze, że we francuskich sądach wszczęto postępowania wymierzone w kilku wysoko postawionych Gabończyków pod zarzutem poważnego łamania praw człowieka i posiadania nieuczciwie zdobytych dochodów;
- M. mając na uwadze, że francuski wymiar sprawiedliwości zakończył właśnie postępowanie w sprawie nieuczciwie zdobytych dochodów pochodzących z Gabonu i zainwestowanych we Francji oraz wykrył i zajął majątek wartości między 50 a 60 mln EUR w następstwie skarg wniesionych przez francuski oddział Transparency International i obywatela Gabonu; mając na uwadze, że śledztwo ujawniło, że na rachunek bankowy wykorzystywany do nabywania dóbr we Francji przez rodzinę Bongo wpłynęło 1,3 mln EUR;
- N. mając na uwadze, że zaproszona przez rząd Gabonu do obserwacji wyborów prezydenckich misja obserwacji wyborów z ramienia UE stwierdziła w końcowym sprawozdaniu, że proces wyborczy, zwłaszcza ostateczne ustalenie wyniku wyborów i procedura odwoławcza, charakteryzowały się brakiem przejrzystości; mając na uwadze, że unijna misja obserwacji wyborów stwierdziła, że powyższe nieprawidłowości podają w wątpliwość uczciwość procesu ustalania wyników i końcowego rezultatu wyborów;

Czwartek, 14 września 2017 r.

1. przypomina, że w umowie z Kotonu Gabon zobowiązał się do poszanowania zasad demokracji i praworządności oraz praw człowieka, co obejmuje wolność słowa, wolność zgromadzeń i swobodę dostępu do mediów, dobre sprawowanie rządów oraz przejrzystość w sprawowaniu funkcji politycznych;
2. przypomina Gabonowi o spoczywających na nim jako na państwu-stronie obowiązkach i odpowiedzialności, w tym za dostarczanie jasnych i konkretnych informacji na temat reform podejmowanych od momentu ratyfikacji, na temat powyborczych aktów przemocy oraz działań podjętych w celu ustalenia prawdy i zagwarantowania postawienia winnych przed sądem;
3. podkreśla, że w demokratycznym społeczeństwie opozycja odgrywa zasadniczą rolę: zdecydowanie potępia akty zastraszania i naciski wywierane na członków opozycji w Gabonie; za niedopuszczalne uznaje to, że kilku przywódcom gabońskiej opozycji, w tym kandydatowi na prezydenta w wyborach w 2016 r. Jeanowi Pingowi, tymczasowo zakazano opuszczania kraju; przypomina, że prawo Gabonu przewiduje zastosowanie tak nadzwyczajnego środka wyłącznie w przypadku osób, w sprawie których toczy się postępowanie karne; uznaje zatem ten środek za arbitralny;
4. stanowczo potępia stosowanie ciągłych gróźb, ataki, używanie siły i nakładanie poważnych restrykcji i zastraszanie opozycji, obrońców praw człowieka i dziennikarzy w Gabonie; apeluje do władz o przestrzeganie prawa opozycji do pokojowego protestu i o natychmiastowe uwolnienie wszystkich niesłusznie przetrzymywanych osób, zaprzestanie nękania, zastraszania i prześladowania członków opozycji oraz o podjęcie konkretnych działań w celu zagwarantowania wolności słowa;
5. wzywa rząd Gabonu do przeprowadzenia dogłębnej i sprawnej reformy ordynacji wyborczej z uwzględnieniem zaleceń unijnej misji obserwacji wyborów w celu usprawnienia ordynacji i zapewnienia jej pełnej przejrzystości i wiarygodności; podkreśla, że władze Gabonu muszą zagwarantować pełną i otwartą współpracę ze wszystkimi zainteresowanymi stronami na szczeblu krajowym i międzynarodowym, aby kolejne, opóźnione wybory parlamentarne były w pełni przejrzyste i uczciwe oraz odbywały się w warunkach wolności, demokracji i pokoju, a także obejmowały wszystkie strony;
6. przyznaje, że między UE a Gabonem toczy się pogłębiony dialog polityczny, zgodnie z postanowieniami umowy z Kotonu; wzywa wszystkie zaangażowane strony do pełnej współpracy i wypracowania konkretnych, gwarantujących sukces rezultatów;
7. zgłasza zastrzeżenia co do reprezentatywności i w konsekwencji wiarygodności oraz znaczenia dialogu narodowego zainicjowanego przez rząd; stwierdza, że Jean Ping oraz jego Koalicja na rzecz Nowej Republiki odmówili udziału w dialogu;
8. uważa, że występujące obecnie w Gabonie głębokie podziały polityczne i społeczne wymagają zdecydowanej reakcji politycznej w celu utrzymania stabilności kraju, zwiększenia zaufania obywateli i nadania rzeczywistej prawomocności instytucjom; apeluje o przeprowadzenie pod egidą ONZ międzynarodowego dochodzenia w sprawie wyborów i nadużyć popełnionych po wyborach w celu ustalenia, jak nawiązać dialog polityczny, który umożliwi rozwiązanie kryzysu, a jednocześnie zagwarantuje przestrzeganie praw obywateli Gabonu;
9. gorąco apeluje w szczególności do Francji, z uwagi na jej silne więzi historyczne z Gabonem, aby wykorzystwała cały swój polityczny i ekonomiczny wpływ w kontaktach z rządem Gabonu i aby odgrywała konstruktywną rolę w instytucjach UE w tym obszarze;
10. wzywa delegaturę Unii Europejskiej w Gabonie do kontynuowania ścisłego monitorowania rozwoju wydarzeń w Gabonie i sięgania po wszelkie właściwe narzędzia, instrumenty i pogłębiony dialog polityczny, aby promować najważniejsze elementy umowy z Kotonu i wspierać ruchy prodemokratyczne;
11. wzywa wiceprzewodniczącą / wysoką przedstawiciel, Komisję oraz państwa członkowskie do poddania ich polityki wobec Gabonu przeglądowi i do rozważenia wprowadzenia ukierunkowanych sankcji wobec osób odpowiedzialnych za oszustwa wyborcze i akty przemocy, które miały miejsce po wyborach;
12. ponawia apel do rządu Gabonu o wprowadzenie takiego systemu prawnego i systemu sankcji, które zapewnią dokonanie aresztowań i wydanie wyroków proporcjonalnych do wagi przestępstwa;

Czwartek, 14 września 2017 r.

13. wzywa rząd do konkretnej reakcji na obawy społeczności międzynarodowej poprzez szybkie stworzenie prawdziwie otwartego, przejrzystego i bezstronnego forum konsultacyjnego do prowadzenia dialogu; wzywa również opozycję do oceny wiarygodności takich działań;
 14. wzywa wszystkich aktorów sceny politycznej do wykazania się odpowiedzialnością i powściągliwością, zwłaszcza do powstrzymania się od nawoływania do przemocy;
 15. wzywa uczestników kolejnego szczytu UE-Afryka w Abidżanie do włączenia do programu szczytu sytuacji w Gabonie i do przypomnienia Gabonowi o jego zobowiązaniach w zakresie praw człowieka, demokracji i praworządności;
 16. z zadowoleniem przyjmuje postępowanie prowadzone we Francji w sprawie nieuczciwie uzyskanych w Gabonie dochodów i wyraża nadzieję, że wszystkie osoby zaangażowane w nielegalną działalność staną przed sądem; apeluje o jak największą przejrzystość w ustalaniu źródeł 1,3 mln EUR wpłaconych na należący do rodziny Bongo rachunek bankowy we Francji;
 17. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Unii Afrykańskiej, prezydentowi i parlamentowi Gabonu, sekretarzowi generalnemu ONZ, Radzie Praw Człowieka ONZ oraz Wspólnemu Zgromadzeniu Parlamentarnemu AKP-UE.
-